

กาตาร์กับสถานะสมาชิกใหม่ในสมัชชารัฐสภาเอเชีย APA : โอกาสและความหวัง

ชูชาติ พุฒเพ็ญ*

สมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly – APA) ถือเป็นองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศที่มีรัฐภาคีสมาชิก จำนวน ๔๒ ประเทศ รวมปาเลสไตน์ และล่าสุดได้ให้การรับรองสถานะภาพการเป็นสมาชิกใหม่ อีก ๒ ประเทศ คือ รัฐกาตาร์ และติมอร์-เลสเต ซึ่งก่อนหน้ามีสถานะเป็นเพียงประเทศผู้สังเกตการณ์เท่านั้น ทำให้ปัจจุบันสมัชชารัฐสภาเอเชียมีประเทศสมาชิกรวมทั้งสิ้น ๔๔ ประเทศ ทั้งนี้ หากพิจารณาเชิงขนาดขององค์กรจะพบว่า มีความสำคัญเป็นลำดับที่สองรองจากสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union) หรือ IPU ซึ่งบทความฉบับนี้จะมุ่งประเด็นวิเคราะห์ไปที่บทบาทของรัฐสภากาตาร์หลังได้รับสถานะภาพความเป็นสมาชิกของสมัชชารัฐสภาเอเชียอย่างเป็นทางการ แนวโน้มและความก้าวหน้าที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรนี้ ในอนาคตจะมีทิศทางอย่างไร

กรณีการได้สถานะสมาชิกใหม่ของรัฐสภากาตาร์ครั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องจากที่ประชุมคณะมนตรีบริหาร APA ได้จัดประชุมนัดแรกสมัยสามัญ ณ เมืองริซา สาธารณรัฐตุรกี โดยได้บรรจุระเบียบวาระเพื่อพิจารณาเรื่องการขอเข้าเป็นสมาชิก APA ของสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์ และในที่สุดที่ประชุมฯ มีมติเห็นชอบให้รับรองสมาชิกภาพของสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์อย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ ในระหว่างการประชุมดังกล่าวมีบรรดาหัวหน้าคณะผู้แทนการประชุมในคณะมนตรีบริหาร APA ได้กล่าวแสดงความยินดีและให้การต้อนรับกาตาร์ พร้อมยืนยันว่าการรับรองสมาชิกภาพของกาตาร์ถือเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทการประชุมในกรอบรัฐสภาพหุภาคี อันสะท้อนถึงบทบาทสำคัญขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติในเวทีระหว่างประเทศเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชนในภูมิภาค

* นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมันและอาหรับ สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับการประชุมฯ วาระดังกล่าวมีคณะผู้แทนจากรัฐสภาคาตาร์นำโดยนายอะห์มัด บินอับดุลเลาะห์ อาลมะห์มูด ประธานสภาที่ปรึกษารัฐสภาตารีในฐานะหัวหน้าคณะฯ พร้อมผู้แทนคนอื่น ๆ เข้าร่วม โดยที่ประชุม คณะมนตรีบริหารฯ ได้ขอมติเพื่อให้ความเห็นชอบการขอเป็นสมาชิกภาพของรัฐสภาคาตาร์ตามระเบียบวาระที่เสนอ โดยที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบ และต่อมาหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาคาตาร์ได้กล่าวขอบคุณประเทศสมาชิกในสมัชชารัฐสภาเอเชีย รวมทั้งคณะมนตรีบริหาร APA ที่เห็นชอบให้บรรจุระเบียบวาระเพื่อขอที่ประชุม พิจารณาให้ความเห็นชอบคำร้อง กรณีกาตาร์ขอสถานะความเป็นสมาชิกภาพในสมัชชารัฐสภาเอเชียอย่างเป็นทางการ ซึ่งรัฐสภาคาตาร์ให้คำมั่นว่าจะทำหน้าที่อย่างเต็มที่ เพื่อให้องค์กรนี้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และจะสนับสนุนความร่วมมือทุกด้าน รวมถึงการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความสุขสภาพกับประชาคมในภูมิภาคเอเชีย และประชาคมโลกโดยรวม

อย่างไรก็ตาม แม้กาตาร์จะเผชิญกับวิกฤติการคว่ำบาตร^๑ จากสมาชิกกลุ่มประเทศความร่วมมือ อ่าวอาหรับทั้งชาติอาระเบีย บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และประเทศเพื่อนบ้านอย่างอียิปต์มาเกือบ ๒ ปี แต่กาตาร์สามารถยืนระยะอยู่ได้ในเวทีโลก และอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของกาตาร์ในการ ท่วมความพยายามเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศนอกกลุ่ม ถือว่าเป็นกลไกที่เป็นสากลและ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะการทูตรัฐสภา ขณะที่ฝ่ายบริหารของกาตาร์ใช้แนวทางการทูต เชิงรุกภายใต้การนำของเชคตะมิม บินฮะหมัด อาลซานีย์ เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ และเชคมูฮัมหมัด บินอับดุล

^๑ วิกฤติคว่ำบาตรกาตาร์รอบนี้อยู่บนสมมติฐานสำคัญ ดังนี้

- ก. กาตาร์มีนโยบายต่างประเทศแบบอิสระและเป็นเอกเทศจนถูกมองว่าแตกแถว
- ข. กาตาร์มีสื่อที่ทรงอิทธิพลและนำเสนอข่าวที่หลายประเทศมองว่าแทรกแซงกิจการภายใน
- ค. กาตาร์เปิดหน้าแข่งขันกับชาติอาระเบียเพื่อแย่งชิงความได้เปรียบด้านเศรษฐกิจการเมืองในระดับภูมิภาค

เราะห์มาน อาลซานีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ตะมือและสอดประสานกันทำหน้าที่สำคัญในการเดินหน้าแสวงหาพันธมิตรร่วม เพื่อคัดง้างการโดดเดี่ยวทางการทูตจากประเทศในภูมิภาค

ด้วยรัฐสภาภาคีใช้ระบบสภาเดียว เรียกว่า มัจลิสอัลชูรอ (Majlis Al-Shura) หรือในภาษาไทยหมายถึง สภาที่ปรึกษา ซึ่งถือเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติของรัฐสภาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในเวทีการประชุมรัฐสภาทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีภายใต้การนำของนายอะห์หมัด อับดุลเลาะห์ อาลมะห์มูด ประธานสภาที่ปรึกษารัฐสภา ผู้มีบทบาทนำตลอดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งสำคัญดังกล่าว ทั้งการนำคณะผู้แทนรัฐสภาภาคีเข้าร่วมการประชุมในเวทีระหว่างประเทศมาโดยตลอด ทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ ในการนี้รวมถึงการลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจหลายฉบับ เพื่อส่งเสริมแนวทางการทูตรัฐสภาให้เป็นกลไกสนับสนุนความพยายามในการแก้ปัญหาพิพาท รวมทั้งเพื่อสร้างสันติภาพและการพัฒนาในภูมิภาคและเวทีโลกได้อย่างมีนัยสำคัญ เห็นได้จากความโดดเด่นของสภาที่ปรึกษารัฐสภาที่ได้แสดงบทบาทนำในเวทีการประชุมรัฐสภาพหุภาคี โดยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๔๐ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง และจุดนี้เองทำให้ประชาคมโลกได้เห็นก้าวอย่างความสำเร็จของรัฐสภาภาคีในบทบาทการทูตรัฐสภาอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ดี ในคราวการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๔๑ ณ กรุงเบลเกรด สาธารณรัฐเซอร์เบีย ถือเป็นก้าวอย่างสำคัญของรัฐสภาภาคีอีกราวหนึ่ง เนื่องจากประธานสภาที่ปรึกษาและหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาภาคีพร้อมคณะผู้แทนฯ เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวตามสถานะประเทศผู้สังเกตการณ์และในวาระการพิจารณาเพื่อเลือกบุคคลให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการว่าด้วยการเมือง โดยที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบแต่งตั้งนายมุฮัมมัด บินมะห์ดีย์ อัลอะห์บาบี สมาชิกสภาที่ปรึกษารัฐสภา ดำรงตำแหน่งสมาชิกในคณะกรรมการดังกล่าว

นอกจากนี้ สภาที่ปรึกษารัฐสหายังได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมสมัชชาสามัญขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) หรือ WTO ในหัวข้อ “การปรับตัวเผชิญกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ปี” ซึ่งจัดขึ้น ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ระหว่างวันที่ ๘-๑๑ ตุลาคมที่ผ่านมา รวมทั้งยังเข้าร่วมการประชุมสหภาพรัฐสภาอาหรับหรือ AIPU ครั้งที่ ๒๖ และการประชุมที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงอัมมาน ประเทศจอร์แดน ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๙ กันยายน ๒๕๖๒ จนกระทั่งมาถึงช่วงเวลาสำคัญในคราวการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการเมืองในสมัชชารัฐสภาเอเชีย และที่ประชุมฯ เห็นชอบเลือกรัฐสภาภาคีเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ในกลุ่มสหภาพรัฐสภาลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (Group of Latin America and the Caribbean : GRULAG) และเลือกนางริม อัลมันซูรีย สมาชิกสภาที่ปรึกษารัฐสภาให้ดำรงตำแหน่งประธานกิจการรัฐสภารัฐสภาสตรี และเปิดโอกาสให้รัฐสภาภาคีร่วมจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาภาคีกับรัฐสภากลุ่มประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปรากฏการณ์ทั้งหมดถือเป็นผลสะท้อนเชิงบวกแสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจของประชาคมโลกและบทบาทนำของรัฐสภาภาคีในเวทีระหว่างประเทศ

ย้อนกลับไปที่การประชุมคณะมนตรีบริหาร APA ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ ตุลาคม ๒๐๑๙ จัดขึ้น ณ เมืองริเซ (Rize) สาธารณรัฐตุรกี ซึ่งหนึ่งในระเบียบวาระการประชุมดังกล่าวมีวาระการพิจารณารับรองสมาชิกภาพของรัฐสภาภาคาร์และติมอร์-เลสเต อยู่ด้วย โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้รับรองความเป็นสมาชิกภาพของทั้งสองประเทศ ทำให้ทั้งสองประเทศได้สมาชิกภาพตามกฎหมายขององค์กรอย่างเป็นทางการ โดยช่วงบรรยากาศก่อนการลงมติได้มีคำกล่าวพิธีเปิดของเลขาธิการสมัชชารัฐสภาเอเชีย^๒ ซึ่งได้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมดังกล่าวว่า โดยระบุว่า “นับแต่ปี ๒๐๑๘ เป็นต้นมา สภาพที่ปรึกษารัฐสภาอาร์ได้แสดงความจำนงขอให้ประเทศสมาชิกสมัชชารัฐสภาเอเชียพิจารณาการขอเข้าเป็นสมาชิกของสภาที่ปรึกษารัฐสภาอาร์อย่างเป็นทางการ ซึ่งทุกประเทศภาคีสมาชิกได้ตระหนักมาโดยตลอดว่าสภาที่ปรึกษารัฐสภาอาร์เป็นอีกหนึ่งองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติที่มีความกระตือรือร้นและมีการขับเคลื่อนร่วมกับ APA อยู่ตลอดเวลาภายใต้บทบาทและสถานะของประเทศผู้สังเกตการณ์ และได้เข้าร่วมการประชุมในเวทีสมัชชารัฐสภาเอเชียในหลายวาระอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ถือเป็นการน่าประทับใจและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ทุกประเทศสมาชิกจะสนับสนุนและรับรองสมาชิกภาพของสภาที่ปรึกษารัฐสภาอาร์เป็นฉันทามติต่อไป”

นอกจากนั้น ในวาระการประชุมคณะมนตรีบริหาร APA ครั้งที่ ๑ ดังกล่าว ยังได้สะท้อนให้เห็นบทบาทและความคืบหน้าของการประชุม APA ตลอดทั้งปี ๒๐๑๙ ตามการรายงานผลการประชุมล่าสุดได้อธิบายให้เห็นว่าประเทศตุรกีในฐานะประธานการประชุมสมัชชารัฐสภาเอเชีย ร่วมกับผู้แทนจากประเทศสมาชิก ๔ ประเทศที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นรองประธานฯ ประกอบด้วย ไทย รัสเซีย อิหร่าน และอิรัก มีรายละเอียด ดังนี้

^๒ Opening Remarks by His Excellency Dr. Mohamad Reza Majidi Secretary General of the Asian Parliamentary Assembly At the First Executive Council October 25–28, 2019 Rize- Republic of Turkey

รายชื่อ คณะกรรมการ สามัญ	เวลา/ สถานที่	ประเทศที่ เข้าร่วม	ร่างข้อมติที่เสนอให้ที่ประชุม พิจารณา	รอกการพิจารณา
คณะกรรมการ ว่าด้วยสังคมและ วัฒนธรรม	๑๒-๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๐๑๙ กรุงเทพฯ ประเทศไทย	๒๑ ประเทศ	เสนอทั้งหมด ๑๓ ร่างข้อมติ/ เห็นชอบ ๑๐ ข้อมติ	๓ ร่างใหม่ ประกอบด้วย ร่างข้อมติ ที่เสนอ โดยประเทศไทย จำนวน ๒ ร่าง ^๓ ในขณะที่คูเวตเสนอ ๑ ร่าง/ทั้งนี้ที่ประชุม มีมติให้รับหลักการ
คณะกรรมการ ว่าด้วยเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ ยั่งยืน	๑๘-๒๑ เมษายน ๒๐๑๙ Nareyan- Mar, ประเทศ รัสเซีย	๑๙ ประเทศ	เสนอทั้งหมด ๗ ร่างข้อมติ/ เห็นชอบ ๕ ข้อมติ	๒ ร่างข้อมติ ที่รอ พิจารณาคูเวตเสนอ ให้รวมและเสนอเป็น ร่างข้อมติ เดียวในชื่อ “น้ำกับสุขอนามัย เพื่อทุกคนในภูมิภาค เอเชีย”
คณะกรรมการ ว่าด้วยการเมือง	๒๕-๒๘ มิถุนายน ๒๐๑๙ กรุงอิสฟาฮาน, ประเทศ อิหร่าน	๑๖ ประเทศ	เสนอทั้งหมด ๙ ร่างข้อมติ / เห็นชอบ ๗ ข้อมติ	ร่างข้อมติที่เสนอ โดยอิหร่านว่าด้วย การจัดตั้งรัฐสภา เอเชีย (Asia Parliament) แต่คง รอพิจารณา
คณะกรรมการ ว่าด้วยการเงินและ แผน	๓-๕ กันยายน ๒๐๑๙, กรุงแบกแดด, ประเทศอิรัก	๑๖ ประเทศ	ร่างข้อมติว่าด้วยแผนการจัดเก็บ เงินงบประมาณสนับสนุนองค์กร สมัชชารัฐสภาเอเชีย	รอพิจารณาแนวทาง และวิธีการให้รัฐสมาชิก จ่ายเงินสนับสนุน องค์กร

ดังนั้น หากวิเคราะห์ถึงบทบาทของสมัชชารัฐสภาเอเชียในฐานะองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ซึ่งเน้นเป้าหมายการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มประเทศโลกอิสลามและตะวันออกกลางพบว่า มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกาดาร์ที่พยายามมุ่งหาเวทีและการทูตเชิงสร้างสรรค์ เพื่อถ่วงดุลอำนาจในภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการเดินทางของฝ่ายบริหารได้ทุ่มความพยายามในเรื่องดังกล่าวอย่างเต็มที่

^๓ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยโดยสถานีวิทยุแห่งชาติได้เสนอร่างฯ ใหม่เพิ่มเติม ๒ ร่างฯ ได้แก่ ๑) ร่างข้อมติว่าด้วยสังคมผู้สูงอายุ ในภูมิภาคเอเชีย และ ๒) ร่างข้อมติว่าด้วยการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพเพื่อสังคมที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย

และเพื่อให้เป้าหมายการสร้างพันธมิตรนอกกลุ่มเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรัฐบาลกาตาร์ภายใต้การนำของ เซคตะมีม บินฮาหมัด อาลซานีย์ เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของรัฐสภากาตาร์ ในการเข้าร่วมทุกเวทีการประชุมรัฐสภาพหุภาคี ด้วยเหตุนี้ทำให้มีความจำเป็นต้องวิเคราะห์บทบาทของกาตาร์ กับสถานะใหม่ในสมัชชารัฐสภาเอเชียตามแนวทางของ SWAT เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

แนววิเคราะห์ตามแบบ SWOT ประเด็นกาตาร์กับบทบาทในสมัชชารัฐสภาเอเชีย

S จุดแข็ง	T อุปสรรค
๑. จุดยืนชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร ๒. มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและบทบาทนำในภูมิภาค ๓. นโยบายสร้างสรรค์ได้รับการยอมรับจากเวทีระหว่างประเทศ ๔. มีกองทุนช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเน้นการแก้ปัญหาและความขัดแย้งในภูมิภาค ๕. มีสื่อที่ทรงอิทธิพล	๑. ถูกคว่ำบาตรจากประเทศในภูมิภาค ๒. เปิดหน้าสนับสนุนขบวนการปฏิวัติในอียิปต์ และให้การสนับสนุนกลุ่มฮามาสในปาเลสไตน์ ๓. นโยบายต่างประเทศอิสระจากกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ ๔. โกลัซด์กับอิหร่าน/ตุรกีทำให้เกิดความหวาดระแวงต่อนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคอย่างซ้ำๆ ๕. ต่อด้านอิสราเอลพันธมิตรของสหรัฐฯ และมุ่งสนับสนุนการแก้ปัญหาในปาเลสไตน์ ๖. ถูกโจมตีว่าให้การสนับสนุนขบวนการก่อการร้ายในภูมิภาค
W จุดอ่อน	O โอกาส
๑. ที่มาของสมาชิกรัฐสภาเป็นระบบแต่งตั้งโดยตรงขณะนี้อยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านระบบแบบเลือกตั้ง ๒. ไม่คุ้นชินกับการบริหารปัญหาที่ซับซ้อน ๓. อ่อนประสบการณ์เชิงการบริหารระบบการประชุมคณะกรรมาธิการประจำในสมัชชารัฐสภาเอเชียโดยเฉพาะคณะกรรมาธิการว่าด้วยการเมืองที่มีการอภิปรายปัญหาและการปะทะกันทางความคิดอย่างกว้างขวาง	๑. องค์กรมีทางเลือกใหม่ ๆ ในการเลือกประเทศผู้รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ๒. องค์กรได้งบประมาณสนับสนุนแบบกองทุนให้เปล่า ๓. ประเด็นปัญหาปาเลสไตน์จะมีการยกให้เป็นวาระสำคัญและมีกระบวนการต่อรองอย่างเป็นระบบ ๔. ยกให้การทูตรัฐสภาเป็นกลไกสำคัญในทุกเวทีการประชุมพหุภาคี ๕. ยกกระดับให้การประชุมเกิดพัฒนาการที่สร้างสรรค์เนื่องจากเป็นพันธมิตรเหนียวแน่นกับประเทศที่มีบทบาทนำในองค์กร APA เช่น ตุรกี คูเวต ซีเรีย ปากีสถาน อัฟกานิสถาน และมีความสัมพันธ์อันดีกับอิหร่าน ๖. มีบทบาทนำในเวทีองค์กรการประชุมโลกอิสลามหรือ OIC

เมื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาขององค์กรที่กำลังประสบอยู่ทั้งปัญหาด้านงบประมาณและความขัดแย้งทางการเมืองในภูมิภาคซึ่งเกิดขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า จุดแข็งของสภาที่ปรึกษารัฐกาตาร์กับบทบาทและสถานะใหม่ในสมัชชารัฐสภาเอเชีย นับเป็นทางออกของปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณสนับสนุนองค์กร หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้การดำเนินงานของคณะทำงาน APA รวมถึงปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาค

และความวุ่นวายทางการเมืองของประเทศภาคีสมาชิก จนมีผลกระทบทำให้ไม่สามารถรับเป็นเจ้าภาพการประชุม ภายใต้กรอบการประชุมสมัชชารัฐสภาเอเชียได้

ตัวอย่างประเทศภาคีสมาชิกสมัชชารัฐสภาเอเชียที่เผชิญกับปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองและไร้เสถียรภาพด้านความมั่นคงภายในประเทศ ประกอบด้วย ซีเรีย อิรัก อัฟกานิสถาน เลบานอน เยเมน และปาเลสไตน์ โดยเฉพาะปัญหาปาเลสไตน์คือปัญหาเรื้อรังสร้างผลกระทบวงกว้างในเวทีระหว่างประเทศและเวทีโลก มาอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ การประชุมสมัชชารัฐสภาเอเชียคืออีกหนึ่งเวทีที่เปิดกว้างให้คณะผู้แทนจากรัฐสภาปาเลสไตน์ ในฐานะรัฐสมาชิก ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในกรอบการประชุม คณะกรรมาธิการว่าด้วยการเมือง ที่มักนำประเด็นการกดขี่และการยึดครองดินแดนปาเลสไตน์โดยอิสราเอล เพื่อนำเสนอและเรียกร้องให้ประชาคมโลกเห็นใจชาวปาเลสไตน์หวังผลให้เกิดข้อมติฯ ร่วมประณามอิสราเอล อย่างกว้างขวาง และต่อจากนี้ไปย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่าประเด็นนี้จะมีการยกระดับและให้น้ำหนักเพิ่มมากขึ้น ภายหลังการได้สถานะความเป็นสมาชิกใหม่ของสภาที่ปรึกษารัฐภาคี และจะกลายเป็นความมุ่งหวังของ ประเทศสมาชิกในสมัชชารัฐสภาเอเชียใน ๒ ประเด็นหลัก คือ

- ๑) คาดหวังให้กาดาร์รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในกรอบสมัชชาใหญ่ APA และการประชุมที่เกี่ยวข้อง พร้อมสนับสนุนด้านงบประมาณอื่น ๆ ภายใต้กิจกรรมของสมัชชารัฐสภาเอเชีย
- ๒) คาดหวังให้ยกระดับการแก้ปัญหาในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแผนสันติภาพปาเลสไตน์ และหวังให้ กาดาร์สนับสนุนการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่อชาวปาเลสไตน์แบบครอบคลุม

ขณะเดียวกันหากมองไปที่อุปสรรคภายใน อาจมีความเสี่ยงในมิติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอ่าวอาหรับ กล่าวคืออาจส่งผลให้เกิดความไม่พอใจจากประเทศผู้คว่ำบาตร ซึ่งอยู่ในฐานะสมาชิกสมัชชารัฐสภาเอเชียเช่นกัน เช่น ซาอุดีอาระเบีย บาห์เรน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยรัฐสภาจากประเทศเหล่านี้ อาจแสดงท่าทีขัดแย้งกับสภาที่ปรึกษาภาคีในบางประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน ต่อนโยบายต่างประเทศที่ไม่สอดคล้องกัน สำหรับปัจจัยภายนอกที่มองว่าเป็นโอกาสขององค์กรเชิงบวก กล่าวคือ การสนับสนุนด้านงบประมาณและกองทุนอุดหนุน เนื่องจากกาดาร์เป็นประเทศที่มีศักยภาพในการพัฒนาและมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจสูงมากในภูมิภาค แม้ขณะนี้จะเผชิญกับการถูกโดดเดี่ยวก็ตาม เห็นได้จากสถิติ ทางด้านเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และหากวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาวิกฤติคว่ำบาตรดังกล่าว จะพบว่า กาดาร์ใช้กลไกใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจใน ๒ แนวทางหลัก ได้แก่

แนวทางที่ ๑ การเพิ่มความหลากหลายทางการค้าและการลงทุนภาคธุรกิจ เช่น การเปิดท่าเรือนานาชาติ แห่งใหม่ในวันที่ ๕ กันยายน ๒๐๑๗^๔ แทนการพึ่งพาท่าเรือน้ำลึกญะบัลอาลีของดูไบ โดยมีเรือสินค้าจดทะเบียน

^๔ ท่าเรือนานาชาติฮามัด เป็นท่าเรือน้ำลึกของกาดาร์ที่เปิดให้เรือบรรทุกสินค้าจากทั่วโลกเข้าเทียบด้วยอัตราค่าการพิเศษ ซึ่งเปิดเส้นทางเดินเรือทางตรงจากประเทศจีน ๒ เส้นทาง และเปิดเส้นทางเพิ่มจากประเทศในภูมิภาคเช่นประเทศโอมาน โดยหลังเหตุการณ์คว่ำบาตรท่าเรือแห่งนี้เปิดให้เรือสินค้าเข้าเทียบท่าจากทั่วโลกกว่า ๒๓ เส้นทาง เพื่อให้สามารถนำเข้า สินค้าได้โดยไม่พึ่งพาสินค้าที่ต้องผ่านท่าเรือของดูไบ

เทียบท่ามากขึ้นนับจากเดือนมกราคม ๑๓๘ ลำ เดือนกุมภาพันธ์อยู่ที่ ๑๒๐ ลำ และเพิ่มขึ้นในเดือนเมษายน ๒๐๑๘ จำนวน ๑๔๘ ลำ ซึ่งมีเรือสินค้าเข้าเทียบท่าเพิ่มกว่าเดือนก่อนคิดเป็นร้อยละ ๑๗

แนวทางที่ ๒ กาตาร์ต้องปรับเส้นทางการบินใหม่หลังประเทศผู้คว่ำบาตรใช้มาตรการห้ามเครื่องบินพานิชของกาตาร์ทุกประเภทบินใช้เส้นทางการบินเหนือ่านฟ้าของประเทศ โดยกาตาร์หันมาพัฒนาความร่วมมือทางธุรกิจการบินกับกลุ่มประเทศในยุโรปและแอฟริกา รวมทั้งการร่วมทุนกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนสูงกว่าแสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในจำนวนนี้งบประมาณกว่าหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ใช้ไปกับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนการลงทุนอื่น ๆ จะอยู่ในภาคการแลกเปลี่ยนเงินตรา ด้านสุขภาพ และด้านเทคโนโลยี

ช่วงต้นปี ๒๐๑๘ กาตาร์มุ่งเป้าไปที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจและตลาดใหม่ด้านพลังงาน ทำให้สามารถหยุดเศรษฐกิจภายในประเทศไว้ได้ เห็นได้จากรายงานของธนาคารระหว่างประเทศที่สรุปยอดการขยายตัวของเศรษฐกิจในภาคการลงทุนด้านพลังงาน โดยพบว่ากาตาร์มีกำไรเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับอื่น ๆ โดยการทำการกำไรได้มาจากการขายก๊าซธรรมชาติ ซึ่งพบว่ามีผลกำไรร้อยละ ๒.๕ ในปี ๒๐๑๗ และเพิ่มเป็น ๒.๖ ในปี ๒๐๑๘ ทั้งนี้ นักวิเคราะห์เศรษฐกิจมองว่า กาตาร์จะมีผลกำไรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๓ ในอีก ๒ ปีข้างหน้า เนื่องจากแนวโน้มราคาก๊าซธรรมชาติมีทิศทางที่เป็นบวก เพิ่มสูงต่อเนื่องแบบไม่เคยปรากฏมาก่อนตลอดระยะเวลา ๓ ปีที่ผ่านมา หรืออาจกล่าวได้ว่าราคาน้ำมันในตลาดโลก รวมถึงราคาถ่านหินและราคาก๊าซธรรมชาติจะไต่ระดับสูงขึ้นราวร้อยละ ๒๐ และการปรับตัวของราคาพลังงานรอบนี้สอดคล้องกับการดำเนินยุทธศาสตร์แก๊วกฤตเศรษฐกิจของกาตาร์ที่ได้บรรลุความตกลงหลายฉบับว่าด้วยการส่งออกก๊าซธรรมชาติไปยังหลายประเทศ อาทิ บังคลาเทศ ตุรกี สวีเดน รวมถึงกรณีที่รัฐบาลกาตาร์อนุมัติจ่ายเงินคงคลังราว ๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่ออุดหนุนและกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการเงินและการธนาคารให้เกิดสภาพคล่องอีกทางหนึ่ง

ตาราง ๑ การขยายตัวเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ ปี ๒๐๑๗-๒๐๒๐

ประเทศ/ปี	๒๐๑๗	๒๐๑๘	๒๐๑๙	๒๐๒๐	การขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ
ซาอุดีอาระเบีย	๐.๑๓	๑.๘	๒	๒.๑	๑.๕
เอมิเรตส์	๑.๔	๒.๕	๓.๑	๓.๓	๒.๕๗
บาห์เรน	๑.๘	๑.๗	๒.๑	๒.๑	๑.๙
คูเวต	๒.๑	๒.๖	๓	๓.๕	๒.๘
กาตาร์	๒.๕	๒.๘	๓	๓.๑	๒.๘๕
โอมาน	๒.๘	๒.๓	๒.๕	๒.๕	๒.๕๒

ที่มา : ธนาคารระหว่างประเทศ World Bank Economic Outlook 2017-2020

จากแนวทางการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจข้างต้นพบว่า กาตาร์ยึดโยงกับ ๒ ปัจจัยหลัก ดังนี้ ๑) รัฐบาลกาตาร์ส่งเสริมการลงทุนในประเทศ โดยทุ่มความพยายามเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุน และ ๒) รัฐบาลกาตาร์มีนโยบายเชิงรุกโดยทยอยออกกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติ รวมถึงการส่งเสริมและกระตุ้นนักลงทุนภาคเอกชนให้หันมาลงทุนในกาตาร์ รวมทั้งมาตรการขยายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม และการผลิตภายในประเทศให้หลากหลายมากขึ้น เห็นได้จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการลงทุนด้านพลังงาน ซึ่งมียอดเพิ่มขึ้นโดยพื้นฐานการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖ ซึ่งในปี ๒๐๑๗ มีขนาดการค้าต่างประเทศสูงถึง ๑๐๓ ดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับในปี ๒๐๑๗ มีมูลค่า ๘๙ ดอลลาร์ ขณะที่มีมูลค่าการส่งออกสูงขึ้นร้อยละ ๑๙ โดยในปี ๒๐๑๗ มีมูลค่าการส่งออก ๖.๘ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับปี ๒๐๑๖ มูลค่าส่งออกราว ๕๗ ดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลให้กาตาร์ได้ดุลการค้ากับต่างประเทศราวร้อยละ ๔๐ ในจำนวนนี้ยังไม่นับรวมการเปิดตัวของโครงการการลงทุนภาคอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ในประเทศที่ผ่านการพิจารณา และจดทะเบียนกับกระทรวงพลังงานและอุตสาหกรรมไปแล้วประมาณ ๗๓๐ บริษัท มีมูลค่าราว ๒.๖๐ แสนล้านเหรียญกาตาร์

**ตาราง 2 ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคธุรกิจอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ
ระหว่างปี ๒๐๑๗-๒๐๑๘**

ประเทศ	ปี ๒๐๑๗	ปี ๒๐๑๘
ซาอุดีอาระเบีย	๑.๗	๑.๓
เอมิเรตส์	๓.๓	๓.๔
บาห์เรน	๓.๑	๒.๑
คูเวต	๓.๕	๓.๕
กาตาร์	๔.๖	๔.๗
โอมาน	๒.๕	๓.๕

ที่มา : International Monetary Fund, “ Gulf Cooperation Council: The Economic Outlook and Policy Challenges in the GCC Countries,” December 14, 2017.

ด้วยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของกาตาร์ที่มีรายได้หลักจากแหล่งทรัพยากรด้านพลังงาน รวมทั้งมีแหล่งก๊าซธรรมชาติสำรองอีกจำนวนมาก พร้อมมีสายการบินระหว่างประเทศอย่าง (Qatar Airways) ที่เป็นสายการบินแห่งชาติ ซึ่งมีศักยภาพสูงติดอันดับโลก และเป็นธุรกิจการบินที่มีเส้นทางการบินทั่วโลก รวมทั้งกาตาร์มีสื่อที่

ทรงอิทธิพลอย่างสำนักข่าวอัลญาซีเราะห์ (Al-Jazeera) ซึ่งเทียบเป็น CNN แห่งตะวันออกกลาง โดยสำนักข่าวดังกล่าวมีความเป็นมืออาชีพด้านการทำสื่ออยู่ในระดับสากล ส่งผลให้กาตาร์มีเสถียรภาพและมีบทบาทหน้าในระดับภูมิภาคและระดับโลก

หลังประเทศผู้คว่ำบาตรพยายามโจมตีกาตาร์ว่าให้การสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายในภูมิภาค ทำให้กาตาร์ต้องแสดงให้เห็นประชาชนโลกได้ตระหนักรู้ว่ารัฐบาลกาตาร์มุ่งชูประเด็นต่อต้านการก่อการร้าย การสร้างสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ตัวอย่าง กรณีกาตาร์รับเป็นตัวกลางไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือประเด็นปัญหาระหว่างกลุ่มตอลิบานกับรัฐบาลอัฟกานิสถานที่อยู่ภายใต้การสนับสนุนของสหรัฐฯ ซึ่งได้รับกระแสตอบรับอย่างกว้างขวางจากประชาคมโลก

สำหรับประเด็นปัญหาปาเลสไตน์ ถือเป็นอีกข้อหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในเวทีสมัชชารัฐสภาเอเชีย เพราะในทุกวาระการประชุมภายใต้กรอบสมัชชารัฐสภาเอเชียจะมีการหยิบยกประเด็นปัญหาปาเลสไตน์^๕ และถือเป็นไฮไลท์สำคัญที่คณะผู้แทนจากรัฐสภาปาเลสไตน์จะอภิปรายและเสนอความเห็นเพื่อให้ประเทศสมาชิกได้อภิปรายและแสดงความอาทรกับชาวปาเลสไตน์อย่างกว้างขวาง ซึ่งเมื่อรัฐสภากาตาร์ได้สถานะความเป็นสมาชิกภาพอย่างเป็นทางการ ย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่ากาตาร์จะให้การสนับสนุนประเด็นนี้อย่างเต็มที่ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดยืนและนโยบายต่างประเทศที่เปิดเผยชัดเจนมาโดยตลอดในทุกระดับ ทั้งสถาบันเจ้าผู้ครองรัฐ รัฐบาล รัฐสภา และประชาชนชาวกาตาร์ ซึ่งหากวิเคราะห์ถ้อยความบางช่วงบางตอนของเนื้อหาในสุนทรพจน์ซึ่งนำเสนอโดยประธานสภาที่ปรึกษารัฐสภาในคราวการประชุมดังกล่าว จะพบว่าประเด็นปัญหาปาเลสไตน์มีการกล่าวถึงและถือเป็นการสะท้อนเจตนารมณ์ของรัฐสภากาตาร์ในประเด็นนี้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ถ้อยความของสุนทรพจน์ดังกล่าวระบุว่า

“สมาชิกฯ ผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน รัฐสภาตรึงมั่นให้การสนับสนุนการทำงานร่วมกันในทุกองค์กรระหว่างประเทศและภูมิภาคที่เป็นภาคีสมาชิกอยู่ และจะยึดมั่นแนวทางการทำงานเชิงบูรณาการกับทุกประเทศในภูมิภาค ด้วยการประสานความร่วมมือและขยายความเป็นหุ้นส่วนกับองค์กรระหว่างประเทศทุก ๆ องค์กร เพื่อผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกในภูมิภาคทั้งหมด และเพื่อสอดคล้องกับวิสัยทัศน์กาตาร์ ๒๐๓๐

เราหวังว่าการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมัชชารัฐสภาเอเชียจะเป็นก้าวที่สำคัญในการผลักดันการทำงานร่วมกันเพื่อให้องค์กรนี้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ เราปรารถนาด้วยความมุ่งมั่นและความพยายาม เพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคด้วยความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นปัญหาปาเลสไตน์ที่ยังคงเรื้อรังยาวนานมาหลายทศวรรษโดยไม่ได้รับการพิจารณาแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม เราต่างต้องทนทุกข์กับเรื่องนี้กว่า ๗๐ ปี นับแต่มีการยึดครองดินแดนปาเลสไตน์อันก่อให้เกิดผลพวงอื่น ๆ ตามมามากมายจากพฤติกรรมของชาติปรปักษ์อย่างอิสราเอล ทั้งแสดงท่าทีปฏิเสธไม่แยแสต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ตามข้อมติมากมายที่ออกโดยองค์กรระหว่างประเทศ ปฏิเสธการแก้ปัญหาแบบสองรัฐ รวมทั้งต่อต้านขัดขวางการก่อตั้ง

^๕ ประเด็นปาเลสไตน์มีการอภิปรายในทุกวาระการประชุมของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน APA ทั้งคณะกรรมการว่าด้วยการเมือง คณะกรรมการว่าด้วยสังคมและวัฒนธรรม และมีหลายร่างข้อมติฯ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นและไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นปาเลสไตน์ มักถูกหยิบยกและมีการกล่าวถึงบ่อยครั้ง

รัฐปาเลสไตน์ภายใต้การขีดเส้นพรมแดนปี ๑๙๖๗ และให้เยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวงของปาเลสไตน์ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคกลายเป็นชนวนเหตุสงครามต่อเนื่อง กระทั่งความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน และการยึดครองดินแดนปาเลสไตน์ถือเป็นการคุกคามต่อเสถียรภาพ และความมั่นคงของนานาประเทศเช่นกัน”^๖

^๖ Attachment IV สุนทรพจน์ของนายอะห์หมัด อับดุลเลาะห์ อาลมะห์มูด Final Report EC 1and Adopted Draft Resolutions 2019–Rize pdf. P 21

บทสรุป

กาตาร์ใช้การทูตเชิงสร้างสรรค์ภายใต้แนวทางการทูตเชิงรุก และการทูตรัฐสภาเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับนานาประเทศและขยายความร่วมมือกับประเทศนอกกลุ่มภูมิภาคอ่าวอาหรับ เหตุเพราะกาตาร์เป็นประเทศที่เผชิญกับการคว่ำบาตรและถูกโดดเดี่ยวจากประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับนำโดยซาอุดีอาระเบีย และประเทศในกรอบความร่วมมือเดียวกันทั้งราชอาณาจักรบาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และอีก ๑ ชาตินอกกลุ่ม ได้แก่ อียิปต์

ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเร่งเดินหน้านโยบายการทูตเชิงรุก ซึ่งเป็นกลไกสร้างความร่วมมือระหว่างกันภายใต้แนวทางการร่วมมือระหว่างกันในทุกระดับ ดังนั้น กรณีที่รัฐสภากาตาร์ขอเข้าเป็นสมาชิกในองค์การสมัชชารัฐสภาเอเชีย จึงเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการทูตรัฐสภาที่เห็นชัดเจน เพราะตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัฐสภากาตาร์มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ เช่น การแสดงบทบาทนำในเวทีการประชุมพหุภาคีภายใต้กรอบขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศด้วยการเปิดบ้านเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๔๐ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๖-๑๐ เมษายน ๒๐๑๙ อันถือเป็นความโดดเด่นของกาตาร์เชิงพื้นที่ทางการทูต และสร้างความสัมพันธ์กับนานาประเทศ จนสามารถลดโทษกระแสการถูกโดดเดี่ยวและการคว่ำบาตรจากชาติอาหรับด้วยกัน

อย่างไรก็ดี ตามรายงานผลการประชุมคณะมนตรีบริหาร APA ครั้งที่ ๑ ซึ่งจัดขึ้น ณ เมืองริซา สาธารณรัฐตุรกี ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ ตุลาคม ๒๐๑๙ ถือเป็นอีกหนึ่งบทพิสูจน์ในการสร้างการยอมรับในเวทีสมัชชารัฐสภาเอเชียที่มีขนาดใหญ่เป็นลำดับสองรองจากสหภาพรัฐสภา โดยที่ประชุมฯ มีมติเห็นชอบให้รับรองสถานะสภาที่ปรึกษารัฐสภากาตาร์เป็นสมาชิกของสมัชชารัฐสภาเอเชียอย่างเป็นทางการ

จากกรณีดังกล่าวทำให้เกิดกระแสตอบรับจากประเทศสมาชิกสมัชชารัฐสภาเอเชียอย่างกว้างขวาง เนื่องจากกาตาร์เป็นประเทศที่มีบทบาทนำในเวทีโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตัวอย่างที่ชัดเจนคือกรณีการเปิดประเทศให้ใช้เป็นที่ประชุมไกล่เกลี่ยปัญหาสันติภาพระหว่างรัฐบาลอัฟกานิสถานและขบวนการตอลิบาน รวมทั้งการแสดงท่าทีที่ชัดเจนมาโดยตลอดโดยเฉพาะในประเด็นปัญหาสันติภาพในปาเลสไตน์ โดยทุ่มความพยายามด้วยการสนับสนุนงบประมาณเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่อชาวปาเลสไตน์ และโน้มน้าวประเทศสมาชิกในทุกเวทีการประชุมทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี กรณีการก่อตั้งรัฐปาเลสไตน์ให้มีเอกราชมีอำนาจอธิปไตย และบูรณาภาพแห่งดินแดนโดยสมบูรณ์ ซึ่งประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสมัชชารัฐสภาเอเชียประการหนึ่งที่กำหนดไว้ว่า “เพื่อส่งเสริม เสรีภาพ ความยุติธรรมทางสังคม สันติภาพ มิตรภาพและความมั่นคงอย่างเท่าเทียมกัน”

บรรณานุกรม

- Final Report First Executive Council Meeting, EC1/Rep/2019/906 30 October 2019
- <https://lusailnews.net/article/politics/qatar/23/10/2019/%D9%85%D9%88%D8%A7%D8%B5%D9%84%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B3%D9%8A%D8%B1%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%B4%D8%B1%D9%8A%D8%B9%D9%8A%D8%A9-%D9%81%D9%8A-%D8%A%D9%88%D8%B1->
- ประธานสภาที่ปรึกษาการทูตสนับสนุนชาวปาเลสไตน์ <https://lusailnews.net/article/politics/qatar/22/07/2018/%D8%B1%D8%A6%D9%8A%D8%B3-%D9%85%D8%AC%D9%84%D8%B3-%D8%A7%D9%84%D8%B4%D9%88%D8%B1%D9%89-%D9%82%D8%B7%D8%B1-%D8%A8%D9%82%D9%8A%D8%A7%D8%AF%D8%A9-%D8%B3%D9%85%D9%88-%D8%A7%D9%84%D8%A3%D9%85%D9%8A%D8%B1>
- กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา สำนักงานการรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “สรุปผลการประชุม คณะกรรมาธิการว่าด้วยสังคมและวัฒนธรรม ของสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly – APA)” และ “ภูมิหลัง และข้อมูลทั่วไปของสมัชชารัฐสภาเอเชีย”
- http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=14336&filename=index
- กาดารกับการเป็นเจ้าภาพการประชุมสหภาพรัฐสภา <https://www.ipu.org/event/140th-assembly-and-related-meetings>
- ชูชาติ พุฒเพ็ญ กาดารกับการแก้ปัญหาลังผ่าน ๑ ปี กรณืเหตุการณืคว่ำบาตรรัฐสภาสาร ปีที่ ๖๗ ฉบับที่ ๑ (ม.ค.-ก.พ. ๒๕๖๒)
- <https://www.aljazeera.net/news/politics/2019/4/4/%D8%A7%D9%84%D8%AF%D9%88%D8%AD%D8%A9-%D9%82%D8%B7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%A7%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%AF-%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%B1%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%86%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D8%AF%D9%88%D9%84%D9%8A>